

Tillaga til þingsályktunar

um niðurfellingu ábyrgða á eldri námslánnum.

Flm.: Logi Einarsson, Albertína Friðbjörg Elíasdóttir, Ágúst Ólafur Ágústsson, Björn Leví Gunnarsson, Guðjón S. Brjánsson, Guðmundur Andri Thorsson, Guðmundur Ingi Kristinsson, Halldóra Mogensen, Helga Vala Helgadóttir, Inga Sæland, Jón Steindór Valdimarsson, Njörður Sigurðsson.

Alþingi ályktar að fela mennta- og menningarmálaráðherra að fella niður ábyrgðir á námslánnum sem veitt voru fyrir 31. júlí 2009.

Greinargerð.

Þingsályktunartillagan var lögð fram á 149. löggjafarþingi (811. mál) en var ekki afgreidd og er nú endurflutt. Fram til 2009 þurfti námsmaður sem hugðist taka námslán hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna að fá einhvern annan, t.d. foreldri, ættingja eða maka, til að ábyrgjast lánið.

Með lögum nr. 78/2009, um breyting á lögum um Lánasjóð íslenskra námsmanna nr. 21/1992, var fallið frá því að krefja lántakendur um ábyrgðir á lánum þeirra nema í þeim tilfellum þegar námsmaður teldist ekki lánshæfur. Þrátt fyrir þetta var ákveðið að aflétta ekki ábyrgðum af lánum veittum fyrir lagabreytingarnar. Röksemdin fyrir þessu ósamræmi var fjárhagsleg þar sem talið var að afnám ábyrgðarmannakerfisins gæti komið niður á innheimtuhlutfalli lánanna.

Mörg dæmi eru um að ábyrgð á eldri lánum hafi valdið fólki alls konar vandræðum jafnvel áratugum eftir að skrifað var undir og tengsl milli lántakanda og ábyrgðarmanns höfðu jafnvel gerbreyst.

Að undanfögnu hafa auk þess fallið dómur sem leiða í ljós vankanta á nógildandi fyrirkomulagi. Þeir hafa t.d. leitt í ljós að ábyrgðarmenn námslána njóta ekki jafnræðis við ábyrgðarmenn annars konar lána í fjármálakerfinu.

Í athugasemdum við frumvarp til framangreindra breytingalaga kom fram það sjónarmið að krafan um ábyrgðarmenn samræmdu tæplega þeim tilgangi laga um lánasjóðinn að tryggja jafnrétti til náms því að ekki gætu allir námsmenn útvegað ábyrgðarmann. Samt var ákveðið að sjálfskuldarábyrgð ábyrgðarmanna yrði áfram virk á útstandandi námslánnum. Núverandi ástand er ótæk mismunun og ekki í samræmi við félagslegt jöfnunarhlutverk sjóðsins. Því er réttlætismál að ábyrgðir á eldri námslánnum verði felldar niður.